

Dingen naar de gunst van de zaal

Poetry Slam

VERA VAN DER HORST

Je opent de deur en stapt een lokaal binnen dat doet denken aan je 'kraakpand periode': een nauwelijks aangeklede ruimte met her en der een paar losse stoelen, een geïmproviseerde bar en podiumpje. Het wordt bevolkt door derdigers en een enkele vijftig- en zestigplusser. Alle neuzen wijzen naar het podium. Je hoort enkel de stem van de man die daar staat. Als serpentine gooit hij zijn zinnen over de hoofden heen, velen worden er zichtbaar door geraakt. Hij kijkt alsof hij zijn publiek wil bezweren, wat aardig lukt. Het is een stand-up dichter die dingt naar de gunsten van de mensen, want zij bepalen of hij nog een ronde verder mag in de Poetry Slam.

Het lokaal is een voormalig café op de hoek van de Mathildelaan in Eindhoven en behoort aan de Stichting Wei. Martijn Sanders woordvoerder van Wei vertelt: 'De stichting is een particulier initiatief van vijf vrienden, we draaien tot nu toe zonder subsidie, hebben er eigen geld in gestoken en gebruiken onder andere de opbrengst van de bar om onze doelen te realiseren. We willen een platform zijn voor experiment en presentatie uit alle cultuur- en kunstdisciplines en een ontmoetingsplek die altijd gratis toegankelijk is voor publiek.

Dit is de eerste keer dat we hier een Poetry Slam organiseren, mede op initiatief van de doorgewinterde Eindhovense Slammer ACG Vianen, die als moderator optreedt.

Eindhoven

ACG Vianen heeft de opkomst en hype van het fenomeen Poetry Slam in de afgelopen tien jaar vanaf het begin meegemaakt. Op de belangrijkste podia waar slams plaatsvonden, heeft hij gestaan en menige overwinning behaald. 'De grote hype is er inderdaad een beetje af, maar ik zie toch weer een opleving. Ik kom de laatste tijd gelukkig veel nieuwe namen tegen op het podium. Brabant is goed vertegenwoordigd met drie podia. In Tilburg loopt dit jaar weer een wedstrijd, Boxtel doet ook al jaren mee, Eindhoven was één van de eerste steden die deelnam, maar heeft de laatste jaren geen podium gehad. Dat kan natuurlijk niet vond ik, vandaar nu dit initiatief.'

Kampioenschap

De voorronden van een slam beginnen meestal in een café of ook wel eens op een van de grotere poppodia. Elk podium stelt zijn eigen regels op. Hoewel het de bedoeling is dat het een samenspel is van dichter en publiek is er toch vaak een vakjury aanwezig om het voordeel van een thuiswedstrijd of een meegebrachte fanclub te relativeren, want in elke stad waar een Poetry Slam plaatsvindt mogen deelnemers uit het hele land optreden. De winnaar komt dan uit voor die plaats op het Nederlandse Kampioenschap Poetry Slam. Zo kan het zijn dat een Udense dichter uitkomt voor Zeist. De NK Poetry Slams werden een tijdlang in Doornroosje te Nijmegen gehouden, maar de laatste jaren in Tivoli te Utrecht met juryleden als Simon Vinkenoog, Bart Chabot, Hagar Peeters en Ilja Pfeijffer. De WK Poetry Slam

zal dit jaar in Frankrijk gehouden worden.

Er wordt heel wat heen en weer gereisd door de poëten. Lukt het een Amsterdammer niet om in zijn eigen plaats te winnen, omdat de concurrentie daar groot is, dan kan hij proberen op podia in kleinere steden alsnog een kans te maken op deelname aan de nationale kampioenschappen.

Verschillende keren is al geprobeerd om in een landelijke regelgeving vast te leggen over hoe een slamwedstrijd en de jurering dient te verlopen. Dit is echter nooit van de grond gekomen. Dat is misschien maar goed ook, want zo behoudt elke plek zijn eigen sfeer en eigenaardigheden.

Publiek

Hoewel veel dichters die ooit begonnen in zo'n klein cafeetje de weg naar grote podia en gerenommeerde uitgeverij hebben gevonden, zijn de Poetry Slams eigenlijk niet voor de dichters maar voor het publiek bedoeld. Zo is het ooit bedacht in Amerika. Om een groter en vooral jonger publiek warm te maken voor poëzie besloot men het publiek er meer bij te betrekken. In plaats van serieus kijkende mannen of vrouwen die droog voorlezen vanachter een kathedraal, staan er nu dichters op het podium die hun werk brengen als passievolle acteurs. Voor wie het hardst applaus klinkt is de winnaar. Het aanbod van de poëzie is in stijl net zo gevarieerd als de dichters zelf. De één is flamboyant en schreeuwt het uit, terwijl de ander breekbaar en ingetogen de harten van de toehoorders wil raken.

Mulder

Zo ook in de Eindhovense Mathildelaan. Veel mensen zijn afgekomen op de aankondiging, maar de reguliere bezoekers kijken bij binnenkomst verbaasd en verrast. 'Wat is hier aan de hand,' zie je ze denken om vervolgens geboeid te raken door bijvoorbeeld Upperfloor, een dichteres die het niet schuwt het publiek in te lopen en iemand te betrekken bij

haar dichtelijke overwegingen, of door de jonge dichter Simon Mulder die als eenheid in vorm en stijl met zijn poëzie en voordracht eruit ziet als een laat 19e eeuwse dichter. Hier een kleine proeve:

*De grachten, dichtgevroren, glimmen
Stille in den nachte
En takken, blâren liggen daar in grille
Vorm roerloos te wachten*

*In mist verstart, in het geronnen water
Vast, als door een list
En half mijn zicht is door de lichte last
Van sluiers uitgewist*

*Ik trek door deze uitgestorven stad;
Daar, achter een hoog hek
In 't torentje van een der huizen, zachter
Dan de maan, een lek*

Dankers

De tweede vrouw die het podium betrad was Danny Dankers. Zij onderzocht haar eigen emoties in een vrij vers:

*Toonaangevend
het is herfst
en van het blad
vallen noten
ons ter ore
in enigma*

*maar gekraakt wordt geen noot
alleen de toon verwordt kraker
van lange leegstand
en zo een ziel weer
bewoont en bewogen*

*in herfstwind
mag alles
vallen
dus ook noot
dus ook blad* }

*in juiste grond
de toon aan gevend*

Wolff

Na de eerste ronde gunde het publiek de finaleplaatsen aan Simon Mulder en Pom Wolff. Pom Wolff die altijd een ronde nodig heeft om warm te lopen, bracht nu zijn soms bijtende en dan weer zalvende (maar dan zelf met schuurpoeder erin) poëzie op indringende wijze en won daarmee vervolgens deze avond.

EN OOK DAT

*weet je nog dat we in eindhoven liepen
langs de randen van ons onvermogen
het alleenrecht op onzekerheid
dat we deelden*

*er hoorden dagen bij
de lippen van de nacht toen we
te weinig nog en dronken van de scherven
de ruimte niet begrepen
alsof je een hand legt
om een hals op een verkeerde plaats*

*er was vuur in de tuin in de regen
een vrouwenbeen hing in een boom
te overleven, jij leed aan orde
ik aan aarde, er was applaus
de wereld zwijsde en varkens paarden schatje
zo leek het toch nog ergens op*

*de liefde stal iets van de oorlog
als een dichter van de woorden
dood van leven - in een ver veroverd land
we moesten lachen en ook dat verging*

Info

Poetry Slam Eindhoven: Cultureel Initiatief Wei www.wei.nu
Poetry Slam Tilburg: Cul de Sac www.culdesac.nl
Poetry Slam Boxtel: DichtSlamRap www.dichtslamrap.nl/dsr/
Simon Mulder www.simonmulder.nl
Danny Dankers www.dannydanker.web-log.nl/
Pom Wolff www.pomgedichten.nl